

AMAÇ: Ortaklarına şehirleşme özelliklerine uyularak elverişli, ucuz, ekonomik ve sağlık koşulları bakımından yeterli konutlar sağlamaktır.

Sınırlı Sorumlu Teknik Öğretmenler Turistik Yapı Kooperatifi Kuruldu

Yapı Kooperatifinin Tüzüğü:

BÖLÜM I

KURULUŞ, UNVAN, MERKEZ VE SÜRE:

MADDE 1 — Bu statüyü imzalayanlarla sonradan bu kabul ederek kooperatife ortak olanlar tarafından değişik ortaklı, değişik sermayeli ve Sınırlı Sorumlu "Teknik Öğretmenler Turistik Yapı Kooperatifi" kurulmuştur.

MADDE 2 — Kooperatifin süresi 30 yıldır. Bu süre, bitiminde Genel Kurulun kararı ile uzatılabilir.

MADDE 3 — Kooperatifin merkezi Ankara'dadır. Gerçekirse Genel Kurulun kararı ile muhtelif yerlerde şubeler açılabilir.

AMAÇ:

MADDE 4 — Kooperatifin amacı ortaklarına şehirleşme özelliklerine uyularak elverişli, ucuz, ekonomik ve sağlık koşulları bakımından yeterli konutlar sağlamaktır. Amacını gerçekleştirmek için:

A — Arsalar satın alır, parselasyonunu yaptırarak gerekli yeraltı ve yer üstü, konut içi tesisleriyle birlikte ortaklarına yazlık ve kışık konutlar yaptırır.

B — Konutların bulunduğu bölgede, konutlarla ilgili olarak sosyal, ekonomik ve kültürel ihtiyaçları karşılayacak tesisleri kurar ve geliştirir.

C — Yapılan konutların mülkiyetini bu ana sözleşme-de yazılı temel kuralları içinde ortaklarına aktarır, müsterek tesislerin ve yerlerin mülkiyetini de ilgili kanunlara göre ortakların ortak mülkiyetine devreder.

D — Çalışmaları için gerekli taşınır ve taşınmaz malları edinir, satın alır, satabilir, devredebilir, kiralayabilir. Gerekliğinde borç para alabilir. Konutların yapıp tamamlanması ve ortaklarına devrine kadar gerekli bütün mali ve hukuki işlemleri görür.

BÖLÜM II

ORTAK SAYISI:

MADDE 5 — Kooperatifin ortak sayısı sınırsızdır. Ancak Yönetim Kurulu herhangi bir sınıra bağlı olmaksızın, kooperatifin imkân ve çalışmalarını gözönünde tutarak, ortak sayısını sınırlar veya artırabilir.

ORTAKLIK VASIF VE ŞARTLARI:

MADDE 6 — a) T.C. uyruğunda bulunmak,
b) Medenî hakları kullanma hakkına sahip olmak,
c) Kız veya Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulları mezunu olmak ve Tütös'e üye bulunmak,
d) İyi hal ve şöret sahibi olmaktır.

ORTAKLIĞA GİRME:

MADDE 7 — Bu statüyü imzalayan kurucu ortaklardan sonra kooperatife girmek isteyenlerin ortaklığa alınabilmesi için:

6. maddede yazılı şartları taşımaları,
- Statüyü aynen kabul ettiklerini yazı ile bildirmeleri ve ortaklık defterini imzalamaları,
- Müracaatçının yönetim kuruluna ortaklığa kabul edilmiş olması gereklidir.

ORTAKLARIN GÖREVLERİ:

- Statü hükümlerine ve dinlenme kamplarında uygulanacak talimatnameye uymak,
- Mali taahhütleri zamanında ve eksiksiz yerine getirmek,
- Kooperatif aleyhinde faaliyette bulunmamak,
- Kooperatif ülküsünü benimsemek ve gelişmesi için çalışmak.

ORTAKLARIN HAKLARI:

- Genel Kurul toplantısına katılmak ve oy vermek,
- Seçme ve seçilme haklarını kullanmak,
- Statüde yazılı haklardan yararlanmak,
- Kooperatifin tesislerinden faydalanmaktır.

ORTAKLIKTAN ÇIKMA:

MADDE 10 — Her ortak istediği zaman ortaklıktan çıkabilir. Çıkma isteği Kooperatif Yönetim Kuruluna verilecek bir dilekçe ile yapılır. Yönetim Kuruluna kendisine istifasının kabul edildiği bir ay içinde bildirilmekle işlem tamamlanır. Bu takdirde çıkan ortanın hesaplarının tasfiyesi 12. maddede hükümlerine göre yapılır.

ORTAKLIKTAN ÇIKARMA:

- Ortaklık vasif ve şartlarını kaybetmiş olanlar,
- Taahhütleri, yazılı bildirimden rağmen 3 ay geciktirenler,
- Kooperatifin amacını ve çalışma düzenini bozanlar,
- Statü ve talimatname hükümlerine riayet etmeyenler ortaklıktan çıkarılırlar.

Yukarıda yazılı hallerde ortanın kooperatifden çıkarılması Yönetim Kuruluna karara bağlanır ve bu karar 15 gün içinde taahhütlü mektupla ortaya bildirilir. Mektubun bir sureti ortak defterine eklenir. Hakkında çıkarılma kararı verilen ortak ilk toplanacak Genel Kurula yazılı olarak itirazda bulunabilir. Genel Kurul kararı kesindir.

ORTAKLARLA HESAPLAŞMA:

MADDE 12 — a) Çıkan ve çıkarılan ortaklarla, ölen ortakların mirasçıları bilançonun Genel Kurulca kabulünden 1 ay sonra sermaye paylarıyla hesaplarının tasfiyesini isteyebilirler. Mirasçılar ortaklığa devam etmek istedikleri takdirde aralarından birisini temsilci olarak göstermeğe mecburdurlar. Temsilci göstermedikleri takdirde hesaplarının tasfiyesi cihetine gidilir.

Bir yıl içinde çıkan ve çıkarılan üyeler geri verilecek sermaye tutarı o yıla ait bilanço yazılı bulunan ödenmiş sermaye tutarının yüzde yirmi beşini geçemez. Ölümlü dolaşısıyla ayrılanlar, önce alınmak suretiyle ayrılan üyeler ayrılma tarihlerine göre sıraya konur. Bir ortanın sermaye iadesi 3 yıldan fazla geciktirilemez.

b) Çıkan ve çıkarılan ortaklar, kooperatifin mallarını haciz ettiremeyecekleri gibi, yedek akçelerinden ve tesislerinden hiç bir hak iddia edemezler.

MADDE 13 — Kooperatifden çıkan ve çıkarılan ortaklar, ayrılma sebepleri ortadan kalkınca, Genel Kurul kararı ile tekrar ortaklığa alınabilirler.

BÖLÜM III

KOOPERATİFİN SERMAYESİ:

MADDE 14 — a) Kooperatifin sermayesi değişik olup ortakların taahhüt ettikleri paylar tutarından ibarettir. Kooperatifin en az sermayesi beş bin lira olup 1/4 peşin ödenmiştir.

b) Kooperatifin sermayesi beheri 200 liralık, ortanın adına yazılı paylara ayrılmıştır. Her ortanın en az bir pay sahibi olması, girişte 1/4 nü ve kalanını da 3 taksitte ödemesi gerekir. Bir ortanın 25 pay bedeli olan 5.000 liradan fazla hissesi olamaz. Birden fazla olan payların azami 10 taksitte ödenmesine Yönetim Kurulu karar verir. Ortakların hisseleri, ortak tarafından bir başkasına rehin verilmeyeceği gibi alacaklıları tarafından da haciz edilemez. Ortaklık hissesi, Yönetim Kurulunun muvafakatı ile ortaklık şartlarını taşıyan kimseye devrolunabilir.

c) Kooperatif bir pay için birden fazla sahip tanımaz. Miras suretiyle veya herhangi bir suretle iştirak payının birden fazla sahibi bulunduğu takdirde, bunlar aralarından birini temsilci seçmek suretiyle kooperatide temsil olunurlar.

d) Ortaklar ödedikleri ve ödemeyi taahhüt ettikleri pay miktarı kadar sorumludurlar.

MADDE 15 — Kooperatife ilgisiz kesilen ortakların zamanlarına ait zararlar sorumlulukları, ayrışt tarihinden itibaren iki yıl devam eder.

(Devamı Sayfa 4'de)

BASİYAZI

Teknik Öğretmenler Yapı Kooperatifi

Sendikamız kurulduğu günden bu güne dek tüm üyelerinin mesleki, kültürel ve sosyal sorunlarına eğilmiş, bu yönde çalışmalarını yürütmüş ve bu çalışmalardan biri olan "SINIRLI SORUMLU TEKNİK ÖĞRETMENLER TURİSTİK YAPI KOOPERATİFİ"ni gerçekleştirmek hizmet halkalarına bir yenisini daha ilâve etmek arzusunundadır.

1163 sayılı Kooperatifler Kanunu gereğince daha evvel hazırlanan "Sınırlı Sorumlu Teknik Öğretmenler Deniz Dinlenme Kampı" statüsü temsilciliklerimizle gönderilmiş, ve üyelerimize ayrıntılı bilgi verilmesi istenmiştir. Son Merkez Genel Kurulu dretifleri arasında da bulunan bu husus tekrar ele alınmış, hazırlanan statünün yukarıda adı geçen kanunun 88. maddesi gereğince Ticaret, İmar ve İskan Bakanlıklarınca müstereken hazırlanan Yapı Kooperatifleri Örnek Ana Sözleşmesi'ne göre düzeltilmiş ilgililer tarafından istenmiştir. Bu değişikliğin kooperatifin ismi ve amaçlar bölümünde olmuş, neticede kooperatif kurulmağa hazır hale getirilmiştir. Hazırlanan statü gazetemizin sütunlarında yayınlanmış bulunmaktadır.

Hızla gelişen bir evrende yaşamışımız daha evvel hissedilmeyen bir çok unsurları zaruret haline getirmektedir. İnsanoglu yaşamını devam ettirmek için ne kadar çalışmak zorunda ise bu çalışmanın istikrarlı olabilmesi için de, o kadar dinlenmek mecburiyetindedir. Sosyal yaşamımızda dinlenmeyi gerektiren tatil değerlendirilmesi, mevcut imkânlardan en iyi bir şekilde yararlanma arzusu, artık zaruret haline gelmiştir. Çeşitli müesseselerin mensuplarına bahsettikleri bu imkânlar, temsil ettiği toplumun arzularını tatmin edici bir mahiyettedir.

Teknik Öğretmenlerin dalmı bir kamp yerlerinin olmayışı büyük bir eksiklikler. Bu önemli ihtiyaçların çeşitli müesseselerin kamplarında, güçlükle gidermeğe çalışan üyelerimiz bu durumdan kurtarmak başta gelen vazifelerimizden biridir.

(Devamı Sayfa 3'de)

TÜRK - PERSEN

Türk — Persen Genel Başkanı Kâmil Başaran, bir bildiri yayınlarak, Maliye Bakanı Erez'in personel kanunu ile ilgili sözlerini eleştirdi. (Devamı sayfa 3'de)

TÜTÖS İstanbul Şubesi İdarecilerle Toplantı Yaptı

TÜTÖS İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu, İstanbul'da bulunan Kız ve Erkek Sanat Enstitüsü, Akşam ve Orta Sanat Okulları Müdürlerinin katılımıyla 14.1.1970 günü Taksim Belediyeli Gazinosunda bir sohbet toplantısı tertip etmiştir. Tek- (Devamı sayfa 3'de)

==) §) H... ==

OYALANAN KİM!

Türk - Persen Başkanı verdiği bir demeçte "memurlar oyalanıyor" demiş.

Sayın Başkan gâm yemesin. "Demokrasinin oyalandığı" bir yerde memurlar oyalanmış çok mu? canım...

★ ★

Dernek Genel Kurulu Toplanıyor

Teknik Öğretmen Okullarını Bittenler Derneği Genel Kurul toplantısı 14.3.1970 günü saat 14.30'da, çoğunluk olmadığı takdirde 15.3.1970 Pazar günü saat 10'da Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu'nda aşağıdaki gündem dahilinde toplanacaktır:

GÜNDEM: 1 — Açılış, 2 — Başkanlık divanı seçimi, 3 — Yönetim Kurulu raporunun okunması, 4 — Denetleme raporunun okunması, 5 — Rapor larizerinde eleştirme, 6 — Yönetim ve Denetim Kurullarının ibra edilmesi, 7 — Seçimler, 8 — Dilekler.

GÖRÜŞLER

Öğretmen Yetiştiren Yüksek Dereceli Okullar Disiplin Yönetmeliği

Av. Yekta Güngör ÖZDEN
TÜTÖS Hukuk Danışmanı

Anayasamızın 113. maddesinin getirdiği zorunlulukla Resmi Gazete'nin 19.11.1968 günlü 13055. sayısında yayınlanan, adını yazımızın başına aldığımız yönetmelik Anayasa'ya, ilgili yasalara, eğitimin amaçlarına aykırı kuralları taşımaktadır. Haklı yakınmalara yol açan, yapısı ve öngördüğü sonuçlarla gerici, tutucu, dictacı görünüşte olan bu yönetmelik öğrencinin yarının büyüğü olduğunu, öğretmen olarak büyük görevlere hazırlanan bir Türk genci bulunduğunu kabul etmeyen bir sertlikle psikoloji biliminin gereklerine, çağımızın yurt ve dünya koşullarına da karşı durmaktadır. Hukuk düzeni içinde hukuk devletinin okullarında, üstelik öğretmen yetiştiren yüksek okullarında kişiliği bu ölçüde hiçe sayan, Anayasal hakları boyasına tanımazlıktan gelen "Yönetmelik" adlı başka bir yapıt bulunamaz.

Yüksek Öğretmen Okulları, Eğitim Enstitüleri, Yüksek İslâm Enstitüleri, Erkek ve Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulları, Ticaret ve Turizm Yüksek Öğretmen Okulu öğrencilerini kapsama alan, bu okullar öğrencileri hakkında uygulanan yönetmeliğin adı öğreticileri de etkilemişcesine yanlış konulmuştur. (Devamı sayfa 3'de)

İNCELEMELER

Bilimsel Araştırma ve Yüksek Öğretim

"İnsanların yiyecek etmeleri ve yatacak yerleri oldu mu düşünmeği reddediler."

VOLTAIRE

Mehmet Emin ZORKUN

Uygartık yarısına katılan ulusların, bilim alanında üstünlük kazanmak için bütün güçleriyle çalıştıkları bilinen bir gerçektir. Bilim alanında geri kalmış uluslar, bilimsel çalışma ve araştırmalara öncelik veren ulusların siyasal ve iktisadi egemenliğine boyun eğmek zorunda kalmaktadırlar. Bu yazımda, bilimsel çalışma ve araştırmaların nitelikleri üzerinde durarak yüksek öğretim kavramını aydınlatmağa ve yüksek öğretimin kurumlarının amaçlarını tanımlamağa çalışacağım.

Sanayileşme hareketlerinin başladığı ülkelerde, sosyal patlamalara, kısır siyasal gelişmelere ve gençliğin artan bunalımına rağmen, insan yaşamında, çeşitli maddi gereksinimlerin sağlanması bakımından yine de bağıt bir denge kurulmuş olduğunu söyleyebiliriz. İnsan yaşamında, böylesine bir dengeyi kurmuş olması, bireyleri, toplumsal ve fiziksel olayları, doğa yasalarını gerektirdiği bir gelişme ortamı içinde, mantık ve yargılama kurallarının da seçilmesine geçirecek yorumlamağa zorlamaktadır. Çoğunluğu insanı, düşünmek, karşılaştığı toplumsal ve fiziksel olaylar arasında ilişkiler kurmak ve asil önemlisi kendi iç evreninde sonuçların sentezini yapmak zorundadır. Düşünmek, toplumsal ve fiziksel olayların nedenleri üzerine eğilmek kimsenin tekelinde değildir.

Bilim alanında çalışma ve araştırma yapanlar için düşüncenin değişmeyen kuralları vardır. Zaten çözümünümü ya da kanıtlamış sonuçları üzerinde, bilimsel çalışma ve araştırma yapanların hiçbir anlaşmazlığa düşmemeleri de bu savın doğruluğunu açık bir şekilde göstermektedir. Bilimsel çalışma ve araştırma yapan kimseler çevreyi ihmal etmezler, Çünkü onlar, her zaman gerçeği aramak istesine bağlı kalarak zihni güçlerini, çevrenin gizlediği gerçeklerin bulunmasına adanmışlardır. Çevrenin, şüphesiz, kendine özgü yasaları ve bu yasaların gerektirdiği bir düzeni vardır. İnsan, yaşamı böyle bir çevrede geçtiği için ona uyur. Ama düzeni değiştirmek, doğa yasalarıyla toplumun gelişme yasalarına bağlı kalarak çevreye daha insancıl ve daha uyumlu bir nitelik kazandırmak insanın görevidir.

Bilimsel araştırmalarda başarıya ulaşmanın yolu sentezdir. Olaylar arasında bağlantılar kurmak, olayların ve olguların gerçek nedenlerini araştırmak sentezi bir kafanın en belirgin niteliğidir. Bilimsel araştırmalarda kesinlikle ulaşmak için yargı ve deneye ayrı oranda yer vermek gerekir. Çünkü ne yargı ve ne de deney birbirinden ayrı olarak insanı, bilimsel araştırmanın aramasında salt bir kesinliğe ulaştırılmaz, Bilimsel araştırmalarda belirli bir konunun bulunması da zorunludur. Evren, evreni yöneten yasalar, evreni oluşturan öğeler, toplumsal olaylar ve toplum gelişmesinin bağlı olduğu yasalar bilimsel araştırmalara konu olabilirler. Bilimsel araştırmanın başlayabilmesi için konunun seçilmesi yeterli değildir. Ayrıca seçilen konunun çevresinde bir ilginin de yaratılması gerekir.

Çünkü ilginin bulunmadığı bir ortamda, gerçek anlamda bilimsel bir araştırmanın yapılabileceği söylenemez. İlgisi nasıl uyandırılır? Bu, üzerinde önemle durulması gereken bir sorudur. Çevremizde canlı ve cansız birçok varlık bulunmaktadır ve birçok olaylar olmaktadır. Basit anlamda dış görünüşle ilginin başlayabilmesi için bir yaratıcı ya da bir olay kendi türü içinde diğer yaratıklardan ya da olaylardan ayrıran niteliklerin görülmesi ve anlaşılması gerekir. Aslında dış görünüşle başlayan ilginin gerçek nedenlere inildikçe metodu ve sürekli çalışmayı zorunlu kılmaya olağan karşılmalıdır. İşte olayların gerçek nedenlerine inen ve me-

totlu çalışmayı gerektiren ilginin bilimsel verilerden de yararlanılarak bilimsel gerçeklere ulaşma niteliği kazanmasına BİLİMSEL ARAŞTIRMA denir. Bilimsel araştırma yolunda geçilen her aşama, ortadan kaldırılan her engel olgular arasında bilimsel bağlantılar kurulmasını sağlar ve bu bağlantılar yargının ve deneyin süzgecinde geçtikten sonra BİLİMSEL GERÇEK olur. Evrenin yaratılışını gizleyen kudretin büyüklüğü, insan denilen canlı yaratığın, kendi akıl gücüne dayanarak gerçekten büyük ve sonu gelmeyen bir mücadeleye yapmasını gerektirmektedir. İnsanın akıl gücü sınırlıdır. Akıl gücünün sınırlı olması, insanın, her şeyi yapamayacağına da kanıtlanmaktadır. Zaten bilimsel araştırma yapanların görevi, doğayı yöneten yasaları yaratmak değil bu yasaları bulmak ve bu yasalara dayanarak olaylar arasında bağlantılar kurmaktır.

Bilimsel araştırmalarda metod, gözlem ve deneyin büyük bir yeri ve önemi vardır. Herhangi bir konuda yapılan araştırma, gözlem ve deneyin araçlığıyla ancak olumlu bir yönde gelişebilir. Bilimsel araştırmalarda amaç, olayların nedenlerini açıklamak, yer ve zaman içinde olayların oluşumlarını değerlendirmektir. Metod, bilimsel araştırmalarda, önceden saptanan hedefe ulaştırılan bir yoldur. Bilimsel araştırmayı başarıya ulaştırılan her yol kendine özgü bir metod olarak tanımlanabilir. Ancak buna rağmen bilimsel araştırmalarda her zaman başvurulan iki genel metod vardır. Bunlardan biri METAFİZİK METOT diğeri de ilk görüşleri ve mistifikasyonları reddeden DİYALEKTİK METOTDUR. Metafizik metod, objelerin kesin ve nihai olarak oluşturulduğunu ve bunların değişmezliğini kabul eder. Metafizik metod, objeleri birbirinden ayırır ve bunları birbirinin karşısına koymağa yönelir. Metafizik metodun bir gereği olarak karşı nesnelerin birarada bulunamayacağı düşünülür. Metafizik metodun başlangıçta, bilimin gelişmesine büyük ölçüde katkısı olmuştur. Diyalektik metod metafizik metottan farklıdır. Bir defa diyalektik metod, obje ve kavramları e-le alırken bunların oluşumları, karşılıklı bağıllıklarını, aralarındaki çatışma ve çelişmeleri, bu çatışma ve çelişmelerin sonucu olarak ortaya çıkan değişiklikleri gözünde bulundurur. Yapmış olduğumuz bu kısa açıklama, diyalektik metodun metafizik metoda karşı olduğunu göstermektedir. Diyalektik metodun metafizik metoda karşı olmasının asıl nedeni, diyalektik metodun hareketlilik, transformasyonu ve gerçeğin çeşitli görüşlerini birbirinden ayırmayı reddetmesi de değildir. Diyalektik metod için hareket ve transformasyon esastır. Ama buna rağmen diyalektik metod, hareketliliğin gerçeğin ayrı bir görünüşü olarak kabul eder. Hareket ve transformasyonu bütün biçimleriyle ilgilenen diyalektik metod, hareket ve transformasyonu karşıtların mücadelesiyle açıklar.

Diyalektik metodun geçmişteki eski Yunan filozoflarına dayanır. Eski Yunan filozofları, doğayı bir bütün olarak görürler ve her şeyin transformasyona uğradığını öğretirler. İ.7. yüzyılın ünlü filozofları DESCARTES ve SPINOZA'nın eserlerinde de diyalektik yargı biçiminin ilginç örnekleriyle karşılaşılır. Ama diyalektik metodu asıl sistemleştiren Alman filozofu HEGEL olmuştur. HEGEL, gerçeği, olmuş bitmiş bir ikeler bütünü saymaycacağına inanmış ve bilginin aşığı derecelerinden yukarı derecelerine geçiş olarak tanımlamaktadır. HEGEL, aynı zamanda karşıtların mücadelesini, hareket ve transformasyonların itici gücü ola-

rak kabul etmektedir. 18. ve 19. yüzyıllarda yapılan bilimsel keşifler, diyalektik metodun nesnel temelleri dayandığını da göstermiştir. Bu bilimsel keşiflerin en belirgin niteliği, doğanın sürekli bir oluşum içinde bulunduğunu ve yasalara bağlı kalarak durmaksızın yeni görüntüler kazandığını yani doğanın diyalektik niteliğini gün ışığına çıkarmış olmasıdır.

İyi bir araştırmacı sonu etylem ve girişimlerinde diyalektik metoda bağlanmak zorundadır. Çünkü bilimsel araştırma yapanlar gerçeği, basit yer değiştirme olayından tutun da evrende oluşan bütün transformasyonları ve gelişmeleri kapsayan genel hareket kavramı içinde ele aldıkları takdirde ancak başarılı olabilir. Bilimsel araştırma yapan bazı kimselerin, uygulama alanında diyalektik metodu benimsemedikleri halde kendi kişisel deneyimlerini yargılama ve değerlendirmesinde metafizik metottan yana oldukları çok görülmüştür. Bunun birçok nedenleri vardır. Bir defa gelişen ağırıkları, çevrenin zorlamaları metafizik dünya görüşünden yanadır. Günlük yaşamlarında metafizik dünya görüşünün etkisi altında bulunanlar, tam bir tevekkül içinde, değişen değişmeden her aynı kalacak ya da kalmaması gerektiği görüşünü savunurlar. Bu sözlerde aldattıcı ve bütüleyici bir bilgelik de vardır. İnsanın etkiye sütlüye katışmasını pısrıltığı, gücüsüzliği ve bunun sonucu olarak başeğmeye yönelen işte hep bu aldattıcı ve bütüleyici bilgeliktir. Karşılaştıkları siyasal, sosyal ve iktisadi sorunlar karşısında başkına dönen, korkan ve eylemsizlik içinde bocalayan bir sürü bilim adamı vardır. Bunun asıl nedeni, bilimsel çalışmalarda benimzedikleri diyalektik metotla sahip oldukları metafizik dünya görüşü arasındaki çatışma ve çelişmelerdir. Oysaki gerçek bir araştırmacı, gerçek bir bilim adamı metafizik dünya görüşünü terk ederek kendi düşüncelerini yaşamın gerçeklerini bunalıncı baskısından kurtarmalıdır. Çünkü insanın burnunun altındaki kılcal kılcal saplanıp kalması ve çevrenin zorlamalarına başeğmesi bilime uygun bir davranış değildir. Her şeyi aynı planda görmek, aslında gerçeğe saygılı olmamak değil gerçeği olduğundan başka türlü göstermektir. Metafizik metod tabii bilimlerden tamamen kovulmuştur. Zaten büyük bilimsel keşiflerin, diyalektik metodu benimsemiş araştırmacılar tarafından yapılmış olması da bunu kanıtlamaktadır.

Bilimin kapsadığı genel ilkelere ve olayların gerçek nedenleri arasında var olan bağlantıları açıklayan yasaları birine öğretmek geniş anlamda ÖĞRETİM olarak tanımlanır. Öğrenim öğretiminin farklıdır. Öğrenimden aslında, insanın kendisine aktarılan bilgileri zihninde tutmasıdır. Yüksek öğretim kurumlarında öğretmenlik yapanların görevi, öğrencilere aktarılan bilgileri yazarız denemelerden, kuşaklardan ve birçok gücüklerden ayıklamak ve öğrenciler için öğrendiklerini daha ileriye götürerek olanaklar yaratmaktır. Yüksek öğretim kurumlarında yapılacak öğretim öğretmenin bilgisinin derin olmasını, sözleriyle, kişiliğiyle, eylem ve davranışlarıyla kendi çevresinde güven yaratmasını gerektirir. Ayrıca öğrencinin kendisine aktarılan bilgiyi öğrenebilecek, tereddüt ettiği noktalarda kendi kendine araştırma yapabilecek bir durumda olması da zorunludur. Çünkü yüksek öğrenim, öğrencinin kişisel gayretini ve öğretmenin öğrencilerle yapacağı işbirliği dayanır ve ancak bu durumda başarılı olabilir. Yüksek öğrenim sıralarında, gençlerin kişisel çalışmalarla kazanmış oldukları bilgilerin kendi yaşamlarında ayrı bir yeri ve ayrı bir değeri vardır. Çünkü kişisel çalışmalarla bilgilerin genişleten gençler, kendileri çevreleyen gerçekleri daha iyi görür, olayların nedenlerini daha iyi inceler ve karşılaştıkları engelleri metoduyla çözümler. Alışkanlıklarını kazandırmış olduğu yargı gücüne da-

(Devamı Sayfa 3'de)

DÜŞÜNCELER

Öğrenci Hareketleri ve Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu

Hüsamettin KUNTER

Toplumlarda anlaşılmalara, ortak görüşlere ulaşabilmek için, tartışma ve diyalog metodunun uygulanması gerekir. Toplum ile kurumlar, ya da toplum katları arasında başlayan çekişme veya bunalımlar zora dayanan, sertliğe kaçan yollarla çözümlenmez.

Bir raya gelli problemlerini serinkanlılıkla, hislerden uzak olarak akıl ve mantığa dayalı bir ortam içinde çözümlenmeye çalışmanın kurum veya toplumlarda başarı elde etmek oldukça güçtür. Neticede kurumlar ve karşı cepheye yer alanlar yaralanır, bunalım gittikçe çözümlenmesi zor sosyal bir problem haline dönüşür.

Son yıllarda başlayan öğrenci hareketleri ve okulların bünyeleri bu açıdan ele alınacak olursa bazı çözümlere ulaşmak mümkün olabilecektir.

Günlükteki öğrenci hareketleri, başlıca şu hususları konu edilmektedir:

- 1 - Okulların eğitim düzeni ile ilgili hareket ve istekler,
 - 2 - Ülke sorunları ile ilgili hareket ve istekler,
 - 3 - İdeolojik hareket ve istekler.
- Bu hareketlere katılan öğrenciler ise başlıca şu görüşleri taşımakta ve ona göre davranmaktadırlar:
- 1 - Samimî olarak inanıp harekete katılanlar,
 - 2 - Harekete ideolojik saplantı açısından bakanlar,
 - 3 - Hareketi dışarıdan ideolojik saplantı ve eylem için istismar edenler,
 - 4 - Bir taktik uygulaması için harekete girip ona istediği biçimi vermek isteyenler,
 - 5 - Kişisel çıkarları için harekete katılanlar,
 - 6 - Kitle psikolojisi içerisinde sürüklenenler,
 - 7 - Çeşitli baskılara karşı koyamayıp zoraki olarak katılanlar.

Türkiye'deki öğrenci hareketlerini bu genel sınıflama içinde değerlendirmek mümkündür. Biz burada meselelerin derinliğine inmeden bazı genel hususları belirtmekle yetineceğiz.

Çağımızdaki teknolojik devrim ve eğitim, oluşumlar üzerine büyük etkiler yapmakta, eski kavramları ortadan kaldırmaktadır. Bu bakımdan insanın bu oluşumlar içindeki yerini tayin etmek ve ona göre çözümler aramak gerekir.

Teknolojik alanda meydana gelen süratli değişim, sosyal yapıda zorlamalara sebep olmuş, insanın bütünü ile gelişimi ve mutluluğu amaç alacağı yerde, üretimin kendisi esas alınmıştır. Bu gelişme ilerlemiş toplumlarda bunalımlara yol açmış ve bir kısım gençliğin toplumdan kopmasına sebep olmuştur. Bunun yanı sıra bir kısım gençlik de gelişmeyi ortadan kaldırmak amacıyla direniş geçmiş, fakat toplum dışı bir karşı koyma yaratırlarından, sonunda onlar da amaçtan uzaklaşarak yozlaşmalarını ve ideolojik saplantılarını meydana gelmesine sebep olmuşlardır.

Ote yandan eğitimin klasik anlamı ve uygulama şekli etkinliğini yitirmiş bulunmaktadır. Süratli eğitim felsefesi içinde kişinin tüm olarak gelişimi, yeni durumlara adapte olma hali esas alınacağı yerde, insanın muayyen bir işe göre geliştirilerek adeta vasıta haline sokulması, yukarıda belirtilen gelişmeyi bir kat daha arttırmıştır.

ERKEK TEKNİK YÜKSEK ÖĞRETİM OKULU'nda meydana gelen olayları bu açıdan da ele alıp değerlendirmek de fayda vardır. Öğrencilerin istekleri, yukarıda belirtilen esaslar dahilinde incelenecek olursa görüldü ki: İsteklerin bir kısmı ülke sorunları, bir kısmı da okul ve mesleki teknik eğitime ilgili hususlardır. Gerçi bunalımın doğması, gelişmesi yalnız bu okullar şartlarından doğmuş değildir. Bunun yanı sıra okulun bünyesini yapısının da bu gibi patlamalara zemin hazırladığı söylenebilir.

Problemlerin çözümünde çağın özellikleri göz önünde bulundurulmalı ve çareler ona göre aranmalıdır. Bunun için de:

- 1 - Kişiliğe saygı duyulmalı,
- 2 - Tolerans, hoşgörü sahibi olunmalı,
- 3 - Güven sağlanabilmeli,
- 4 - Gerçekçi olunmalı,
- 5 - Karşılıklı tartışma yolu daima açık tutulmalı,
- 6 - Otorite, korkutma ve sindirme aracı olarak kullanılmamalı,
- 7 - Geçmiş olaylarla gelecek arasında daima bir bağıntı kurulmalıdır.

Bu ilkelere hareket edilerek:

- 1 - Öğrencilere çağın ekonomik - sosyal gelişimi, akımları hakkında bilimsel bilgi verilmeli, mevcut yanlış bilgi ve görüşler açık tartışma yolları ile ortadan kaldırılmalıdır.
- 2 - Okul idaresi ile öğrenci kitlesi arasında bir işbirliği konseyi teşkil edilmeli, öğrenci istekleri, olaylar, ilkönce bu konseye tartışılmalı ve yararı kararların uygulanması için okul idaresine aktarılacak problemler açıklığa ve objektifliğe kavuşturulmalıdır.

- 3 - İsteklerin okul, ülke, ideolojik olanları, bunların etkilediği alanlar, ilgili merci ve kurumların kimler olduğu, bu konuda okul dışına yapılması gerekenler, okul içinde yapılması gerekenler hususunda adı geçen konseyde anlaşılmalara varılacak, öğrencilerin bu anlaşılmalara sadık kalmaları sağlanmalı, böylece eğitim - öğretimin bu gibi hareketler dışında bırakılması temin edilmelidir.

- 4 - Okul yönetimi, eğitim - öğretim anlayış ve düzeninde modern yollar izlenmelidir.

SONUÇ:

Neticde söylemek leabederse, boykotların meydana gelişine, daha ziyade öğrencilerin ülke sorunlarını okul çatısı altında eyleme sokma çabaları sebep olmuştur.

Meselerinin çözüm yeri okul bünyesi olmadığına göre, öğretimin bu amaçla ortadan kaldırılması, ülke çıkarlarına tamamen aykırı düşmektedir. Bu bakımdan öğrencilerin olay ve problemleri, saplantılarından kurtulup bilimsel esaslar dahilinde değerlendirmeleri ve bunları yasaların sınırları içerisinde, eğitim ve öğretimde zarar vermeden savunmaları gerekir. Boykot yoluyla neticeye ulaşmak görüşü "Nizam severlik, Topluluk hayatının garantisini" prensibine tamamen aykırıdır. Bu okula çeşitli hedefleri için alan boykotlar vaktiyle çok denemilmiş, fakat olumlu sonuçlar elde edilememiştir.

Sonunda zarar gören yine okul ve öğrenciler olmuştur.

Bir eğitim - öğretim kurumunun eli sopalı kimseler tarafından işgal edilmesine çalışamaz hale sokulması, ne ülke ve ne de TEKNİK ÖĞRETİMLERE fayda sağlar.

Dedelerin, babaların işin en büyüğünü ve zorunu başardılar. CUMHURİYET kurdular. Sana her türlü yaşama ve ilerleme imkânlarını sağladılar. Yapacağın tek iş, aziz emaneti yaşatmak ve ilerletmektir. Kısaca, okulumuz için hedef, TEKNİK ÖĞRETİMLİK ÜLKÜSÜ olmalıdır.

Yapı Kooperatifinin Tüzüğü

(Baştafı Sayfa 1'de)

BÖLÜM : IV

ORGANLAR :

- MADDE 16 — Kooperatifin organları şunlardır:
- a) Genel Kurul,
 - b) Yönetim Kurulu,
 - c) Denetleme Kurulu,
 - d) Müdürlük.

GENEL KURUL :

MADDE 17 — Kooperatifin en yüksek organı Genel Kuruldur. Her ortak kooperatifin bütün işleri hakkında oyunu, bizzat veya vekil gösterdiği bir ortak vasıtasıyla Genel Kurulda kullanır. Her ortanın sermaye payı ne olursa olsun Genel Kurulda bir oyu vardır. Ancak kendisini şahsen ilgilendiren bir konu müzakere edilirken ilgili ortak ne şahsen ne de vekaletten oya iştirak edemez.

GENEL KURULUN GÖREVLERİ :

- MADDE 18 — Genel Kurulun görevleri şunlardır:
- a) Bilanço, sonuç hesaplarını ve faaliyet raporlarını incelemek ve karara bağlamak,
 - b) Yönetim Kurulu ile Denetleme Kurulu üyelerini seçmek, ibrâ etmek veya isten el çekirmek,
 - c) Yönetim ve Denetleme Kurulu üyelerine verilecek ücreti tesbit etmek,
 - d) Kooperatif statüsü için teklif olunacak değişiklikler hakkında karar vermek,
 - e) Yönetim Kuruluna verilen çıkarılma kararlarını tetkik ve karara bağlamak,
 - f) Kooperatifin süresini uzatmak veya feshine karar vermek,
 - g) Kooperatifin konusu ile ilgili gelişmeleri sağlayacak her husus hakkında kararlar almak,

GENEL KURUL TOPLANTISI :

MADDE 19 — Genel Kurulun olağan toplantısı her yıl Temmuz ayının ilk haftası içinde yapılır. Olağan Genel Kurul, belirli süre içinde Yönetim Kurulu tarafından toplantıya çağırılmadığı takdirde Denetleme Kurulu Genel Kurul toplantıya çağırır. Kooperatife kayıtlı ortakların onda biri tarafından, toplanma tarihinden 15 gün evvel yazılı olarak yapılacak tekliflerin gündeme alınması mecburidir. Gündem Genel Kurul davet edenler tarafından düzenlenir.

Genel Kurul Yönetim Kurulu Başkanı veya yokluğunda vekili tarafından açılır ve ortaklar arasında seçilecek bir Başkan, bir Başkan Vekili ve iki sekreterle yönetilir.

OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL TOPLANTISI :

MADDE 20 — Genel Kurul Olağanüstü olarak Yönetim Kurulunun ve Denetleme Kurulunun daveti üzerine toplanır. Ayrıca kayıtlı ortakların en az onda birinin müşterek yazılı isteği üzerine Yönetim Kurulu, Genel Kurul Olağanüstü toplantıya çağırarak mecburiyetindedir. Bu istek Yönetim Kurulu tarafından dikkate alınmadığı takdirde denetçiler azami 20 gün içinde Genel Kurul Olağanüstü toplantıya davet eder. Ticaret Bakanlığının daveti ile de Genel Kurul Olağanüstü toplanabilir.

GENEL KURULU ÇAĞIRMA :

MADDE 21 — Genel Kurul Olağan veya Olağanüstü toplantılara çağırılma gündemin ilânı, kooperatifin merkezinde bulunduğu yerde yayınlanan gazete ile yapılır. Ayrıca gündem kooperatif merkezinde uygun bir yere asılır. Bu davetin toplantıdan en az 15 gün evvel yapılması ve toplanma yeri ile saatının açıklanması, keyfiyetin Ticaret Bakanlığına bildirilmesi şarttır. Gazete ilânından ayrı olarak her ortağa mektupla gündem gönderilir.

KARAR SAYISI :

MADDE 22 — Genel Kurul, toplanıp müzakerelere başlayabilmesi için toplantıya davet tarihindeki ortakların, dörte birinin şahsen veya temsilen hazır bulunmaları şarttır. İlk toplantıda bu nisap temin edilemezse ortaklar en az 15 gün sonra yeniden toplantıya çağırılır. İkinci toplantıda mevcut ne olursa olsun müzakere yapılır ve karar verilir. Kararların ekseriyetle alınması gerekir. Ancak Ticaret Kanununa göre 388. maddede hükümlü mahfuz kalmak şartıyla, kooperatifin feshi ve statüsünün taddil hakkındaki müzakere için yapılacak Genel Kurul toplantısında o tarihte kooperatife kayıtlı olanların üçte ikisinin hazır bulunmaları şarttır. Toplantıda hazır bulunmayanların üçte iki ekseriyetle karar alınır.

GÜNDEM :

MADDE 23 — Genel Kurul, ancak gündemde yazılı olan maddeleri görüşebilir. Fakat, gündemde olmama da Yönetim Kurulu üyelerinin isten el çektilerine ve yerlerini yenilerinin seçmelerine ve çıkarılan ortaklar hakkında karar verebilir.

GENEL KURUL TUTANAK VE BELGELERİ :

MADDE 24 — Genel Kurula ait belgelerden, bilanço ve netice hesapları ile Yönetim Kurulu, Denetleme Kurulu raporlarından ve toplantıda bulunan ortakların isimleri yazılı cotteller ile tutanaklardan ikiser nüsha, toplantıya takiben 15 gün içinde Ticaret Bakanlığına gönderilir.

YÖNETİM KURULU SEÇİMLERİ :

MADDE 25 — Kooperatiflerin işleri 5 üyeli bir Yönetim Kurulu tarafından görülür. Yönetim Kurulu üyeleri ve aynı sayıda yedekleri, gizli oyla (Genel Kurulca karar verilirse açık oyla) iki yıl için seçilir. Süresi dolan Yönetim Kurulu üyesi tekrar seçilebilir. Kooperatife ortak olmayanlar, Ankara'da oturmayanlar, birbirleriyle ve denetçilerle üçüncü dereceye kadar husum olan (bu derece dahil) aralarında iş ortaklığı bulunanlar, iflas etmiş olanlar, haciz altında bulunanlar, kanuni ehliyetini kayıp edenler, ağır hapis cezası ile mahkûm olanlar, sahtekârlık, dolandırıcılık ve hırsızlık suçları ile hüküm giyenler, Yönetim Kuruluna seçilemezler.

Yönetim Kurulunda açık olursa, yedekler oy sırasına göre çağırılır. Yedek kalmadığı takdirde T. K. nun 315. maddesi hükümlüne uygun olarak ortaklar arasından seçilecek, üyelerle açıkları doldurma Yönetim Kurulu yetkilidir.

dir. Bu gibi yerler ilk toplantıda Genel Kurulun oylarına sunulur.

YÖNETİM KURUL TOPLANTILARI :

MADDE 26 — Her yıl Yönetim Kurulu üyeleri içlerinden birini başkan ve diğer birini başkan vekili seçerler. Yönetim Kurulu Başkanının veya onun yokluğunda Başkan vekilinin çağrısıyla toplanır. Çağrı mektuplarında gündem de bildirilir. Yönetim Kurulu en az onbeş günde bir toplanır. Toplantının yapılabilmesi için en az üç üyenin hazır bulunması gereklidir. Karar oy çoğunluğu ile verilir. Oylarda eşitlik olursa oylama bir sonraki toplantıya bırakılır. Yine eşitlik olursa teklif reddedilmiş sayılır. Özüstü olarak bir-biri ardına üç toplantıda bulunmayan üye çekilmiş sayılır. Yönetim Kurulunda vekâlet yoluyla oy kullanılmaz.

YÖNETİM KOMİTESİ :

MADDE 27 — Yönetim Kurulu gerekli gördüğü konularda verdiği özel ve sınırlı yetkiyi taşıyan Müddir ile aralarında seçilecek 2 üyeden müteşkil olmak üzere 3 kişilik bir Yönetim Komitesi kurabilir. Yönetim Komitesi, Yönetim Kuruluna karşı sorumludur. Yönetim Komitesinde Müddürün oy hakkı vardır ve kararlar salt çoğunlukla verilir. Bu komitenin toplantı sayılması için 3 üyenin de hazır bulunması gereklidir.

YÖNETİM KURULUNUN GÖREV VE YETKİLERİ :

- MADDE 28 — Yönetim Kurulunun başlıca görev ve yetkileri şunlardır:
- a) Hesapların tutulmasını sağlamak ve her yıl kooperatifin durumu hakkında rapor hazırlamak,
 - b) Genel Kurul toplantıya çağırarak ve kararlarını yürütmek,
 - c) Anlaşmalar yapmak ve kooperatifin adına gereğinde vekil tayin etmek,
 - d) Sulh olmak, davadan feragat etmek, hakem tayin etmek,
 - e) Kooperatif memurların tayin etmek, ücretlerini bel li etmek, gereğinde bunlara isten el çekmek veya bu hususlarda Müddire yetki vermek,
 - f) Yönetimlikler yapmak,
 - g) Kooperatifin faydasına olan ve Genel Kurula ait olduğu statüde açıkça gösterilmemiş bulunan her türlü teşebbüsün ve işlemlerin bulunmak,
 - h) İhtiyaç halinde borçlanmak.

YÖNETİM KURULU KARARLARI :

MADDE 29 — Yönetim Kurulu toplantısında verilen kararların noterlikçe tasdikli bir karar defterine sıra numarasıyla geçirilmesi ve toplantıda bulunanlar tarafından imzalanması mecburidir. Verilen karar aykırı oya bulunanlar veya çekimsiz kalan üyeler sebeplerini kararın altına yazarak imza ederler.

Yönetim Kurulu üyeleri kendilerini ilgilendiren konuların konuşulması sırasında toplantıya katılamazlar. Üyeler Yönetim Kurulunda konuşulanlar hakkında Genel Kuruldan ve Denetçilerden başkasına bilgi veremezler. Muhasefe kooperatifin hayatı mevzuunu taalluk ettiği takdirde muhalif kalan üye keyfiyeti derhal denetçilere resmen bildirilme mecburudur. Aksi halde kararın mesuliyetine iştirak eder.

YÖNETİM KURULU SORUMLULUĞU :

MADDE 30 — Yönetim Kurulu kanun ve statü hükümleri ve Genel Kurul kararları çerçevesinde kooperatif işlerini iyi görülmesinden, para ve malların gereği gibi saklanmasından Genel Kurula karşı sorumludur.

Genel Kurul sorumluluğu gerektiren bir hali görülen Yönetim Kurulu üyelerine isten el çekilmek yerlerine yenilerini seçer ve bu gibiler aleyhine kanunî takibat yapılmasına karar verilebilir.

YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN ÖZEL İŞLERİ :

MADDE 31 — Yönetim Kurulu üyeleri kooperatife ortaklık işlemleri dışında her hangi bir ticaret işlemi yapamazlar.

YÖNETİM KURULU ÜYELİĞİNDEN ÇEKİLME :

MADDE 32 — Yönetim Kurulu üyeleri her zaman istifa etmek hakkına haizdirler. Yönetim Kurulu üyelerinin toplu olarak isten çekildikleri veya kısmen çekilip de yedeklerle birlikte Yönetim Kurulunun statüde belirtilen muayyen üye adedi ikmâl edilmediği takdirde, Yönetim Kurulu derhal Ortaklar Genel Kuruluna toplantıya çağırır ve yeni Yönetim Kurulu seçilinceye kadar görevlerine devam ederler. Ancak herhangi sebeple bir üyelik açık kalır ve yerine geçecek yedek üye mevcut olmazsa Türk Ticaret Kanunun 315. maddesi hükümlüne riayet olunur.

MÜDÜRLÜK :

MADDE 33 — Kooperatifin işlerini yürütmek için Yönetim Kuruluna ortaklar arasında veya dışardan olmak üzere bir Müddir tayin edilir. Gereğinde vazifeden çıkarılması da aynı suretle yapılır. Bu göreve alınma ve çıkarılma Yönetim Kurulunca tescil ve ilân ettirilir. Müddire verilecek aylık ve ikramiye miktarı da Yönetim Kurulunca kararlaştırılır.

TEMSİL VE İMZA YETKİSİ :

MADDE 34 — Kooperatifi resmi dairelerde ve üçüncü şahıslara karşı temsil hakkı Yönetim Kurulundadır. Yönetim Kurulu bu yetkisini Müddire verebilir. Ancak kooperatifi borç ve yüklem altına koyabilecek işlerde ne suretle hareket edileceği usulüne göre düzenlenip tescil ettirilecek imza sirkülerinde belli edilir.

DENETLEME KURULU :

MADDE 35 — Kooperatifin işlerini ve hesaplarını devamlı olarak denetlemek üzere Genel Kurul tarafından gizli oyla (Genel Kurulca istenirse açık oyla) 1 yıl için muhasebe bilgisi olan iki denetçi ve iki yedek denetçi seçilir. Denetçilerden birinin kooperatif üyesi olması şarttır. Süresi biten denetçi yeniden seçilebilir. Yönetim Kurulu üyeliğine seçilmeğe mani hali bulunanlar denetçiliklere de seçilemezler.

DENETÇİLİK GÖREV VE SORUMLULUKLARI :

MADDE 36 — Denetçiler gerek birlikte, gerekse ayrı ayrı kooperatifin bütün işlerini ve hesaplarını Genel Kurul

adına inceleyer, Yönetim Kurulu ve Yönetim Komitesi toplantılarında oy kullanmamak partıyla hazır bulunabilir. Kooperatif yöneticileri denetçilerin isteyecekleri her türlü evrak ve defterleri vermeğe mecburdurlar. Denetçiler yıllık bilanço ve her türlü sonuç hesaplarını inceleyerek birlikte veya ayrı ayrı denetleyecekleri raporları Genel Kurula sunarlar. Denetçiler kooperatifin işlerinde rastlayacakları yolsuzluk ve usulsüzlükleri önem derecesine göre Yönetim Komitesine, Yönetim Kuruluna veya Genel Kurula bildirirler. Genel Kurul olağanüstü toplantıya çağırmaı gerektiren hâllere ait raporun bir örneğini hemen Ticaret Bakanlığına da gönderirler.

Denetçiler müştereken ve müteselsilen sorumludurlar. Herhangi sebeple isten ayrılan denetçinin iş gördüğü zamana ait sorumluluğu ayrılışından itibaren 5' yıl devam eder. Yedeklerle beraber denetçi sayısı ikiden aşağı düşerse T. K. nun 351. maddesi hükümlü uygulanır. Yedekler dahil toptan çekilme olursa, Genel Kurul toplantıya çağırılır. Yenileri seçilinceye kadar, eski denetçiler vazifelerini devama mecburdurlar.

Denetçiler kooperatifle ortaklık işlemleri dışında herhangi bir ticaret işlemi yapamazlar.

BÖLÜM : 5

BİLANÇO VE SONUÇ HESAPLARI

HESAP YILI :

MADDE 37 — Kooperatifin iş yılı, takvim yılıdır. Bilanço ve sonuç hesapları Yönetim Kurulu raporu ile birlikte Genel Kurul toplantısından en az 20 gün önce denetçilere verilir. Denetçiler 10 gün içinde inceleyerek kendi raporları ile birlikte Genel Kurula sunulmak üzere, Yönetim Kuruluna geri verirler. Bilanço ve sonuç hesapları her halde Genel Kuruldan en az bir hafta önce kooperatif merkezinde, isteyen ortanın görülebmesi için hazır bulundurulur.

MUHASEBE USULÜ VE DEFTERLER :

MADDE 29 — Kooperatife tutulacak esas ve yardımcı defterlerle uygulanacak muhasebe usulünü Yönetim Kurulu tespit eder. Ticaret Bakanlığınca herhangi bir usul, bilanço tipli yahut defter tavsiye edilirse, buna uyulur.

KAR DAĞITIMI :

MADDE 39 — Kooperatifin kar ya da zararı, gelirler toplamından bütün giderler ve amortismanlar indirildikten sonra belli edilir. Kar olduğu takdirde:

- a) % 5'i birinci yedek akçe,
- b) % 5'i ikinci yedek akçe,
- c) % 1'i kooperatifin eğitim ve yayın fonuna,
- d) % 5'i menur ve hizmetli ikramiyelerine,
- e) % 60'ı Yönetim Kurulu teklifi ile istinaden risturn olarak alışı-verişleri nispetinde ortaklara,
- f) % 14'ü Yönetim Kurulunun teklifi ve Genel Kurul kararı ile kooperatif yararına yapılacak tesislere ayrılır.

Zarar olduğu takdirde :

Zarar tutarı yine muameleleri oranında ortaklara paylaştırılarak hesaplarına borç yazılır. Genel Kurul zararın yedeklerle kapatılmasına da karar verebilir.

BİRİNCİ YEDEK AKÇE :

MADDE 40 — Birinci yedek akçe kooperatifin zararlarını karşılamak üzere ayrılır. Miktarı sınırsızdır. Birinci yedek akçe 5072 sayılı kanunun hükümlerine göre devlet tahvillerine yatırılır. Kaynakları şunlardır :

- a) Karın % 5'leri,
- b) Bu yedek akçenin gelirleri.

İKİNCİ YEDEK AKÇE :

MADDE 41 — İkinci yedek akçe kooperatifin zararlarını karşılamak için birinci yedek akçe ile devletin ayrılır. Miktarı sınırsızdır. İkinci yedek akçe icabında sermaye gibi kullanılabilir. Kaynakları şunlardır :

- a) Karın % 15'leri,
- b) Kooperatife yapılacak başlıklar,
- c) Bu yedek akçenin gelirleri.

YEDEK AKÇELER ORTAKLARA DAĞITILAMAZLAR :

MADDE 42 — Ortaklar gerek birinci ve gerekse ikinci yedek akçeler üzerinde hiçbir hak iddia edemezler. Kooperatifin tasfiyesi halinde yedek akçelerden kalan kısımlar hiçbir suretle ortaklara dağıtılamaz. Tasfiyeye karar veren Genel Kurul bu esas dahilinde yedek akçe bakiyelerinin ne yapılacağına da kararlaştırır.

BÖLÜM : 6

ANLAŞMAZLIKLAR, FESİH VE TASFİYE

ANLAŞMAZLIKLAR :

MADDE 43 — Ortaklarla Yönetim Kurulu arasındaki anlaşmazlıklarda denetçiler hakemlik görevini yaparlar. Denetçilerin kararlarına karşı her iki tarafta Genel Kurulda itiraz edilebilir. Genel Kurulun kararı kesindir.

İNFİSAH SEBEPLERİ :

MADDE 44 — Kooperatif aşağıdaki hâllerde infisah eder :

- a) Genel Kurulun fesih kararı vermesi,
- b) Kooperatifin süresi sona erdiği halde bu sürenin uzatılmaması olması,
- c) Ortak sayısının 7'den aşağı düşmesi ,
- d) Kooperatifin iflasına karar verilmiş olması.

Feshin Genel Kurulca karar bağlanması ve Yönetim Kurulunca tescil ve ilân ettirilmesi gereklidir.

TASFİYE MEMURLARI :

MADDE 45 — Genel Kurul fesih kararıyla birlikte tasfiye memurlarını da seçer ve bunlara gereğince her zaman isten el çekilebilir. Bu takdirde yerlerine başkalarını seçer.

TASFİYE USULÜ :

MADDE 46 — Tasfiye memurları kesin bilanço yaparak fesif veya infisah tarihindeki safi mevcudu, ortakların kooperatife bulundukları maddetleri ve sermaye miktarlarını dikkate alarak dağıtır. Tasfiye işlemlerinde şekil bakımından T. K. anonim şirketlere ait bölümleri uygulanır.

ATIFLAR :

MADDE 47 — Bu statüde açık hüküm bulunmayan hâllerde, Türk Ticaret Kanunu hükümleri uygulanır.

MADDE 48 — Bu statüyü tanzim ve imza eden Kooperatifin kurucularının adları ve adresleri aşağıda yazılmıştır.